

N:o 35.

Kongl. Maj:ts nådiga proposition till Riksdagen, med förslag till förändrad lydelse af 11 § 2 mom. i nådiga förordningen angående allmänt ordnande af presterskapets inkomster den 11 juli 1862; gifven Stockholms slott den 29 januari 1897.

Under återopande af bilagda utdrag af protokollet öfver ecklesiastik-ärenden för denna dag vill Kongl. Maj:t föreslå Riksdagen att antaga följande förslag till ändrad lydelse af 11 § 2 mom. i förordningen angående allmänt ordnande af presterskapets inkomster den 11 juli 1862:

»Uppbörden af de afgifter, som blifvit bestämda i penningar, verkställes senast den 1 oktober, men af de afgifter, hvilka äro bestämda i persedlar att utgå efter medelmarkegångspris, senast den 1 mars; kommande å alla, som inom utsatt tid sina afgifter icke inbetalt, restlängd att genast upprättas, å kyrkostämman granskas och, sedan den blifvit godkänd, tillställas vederbörande kronofogde på landet eller utnättningsman i stad, hvilka lemna omedelbar handräckning till resternas indrifvande.

Vid indrifvandet af dessa medel gälle i fråga om vederbörandes rätt till uppbördsprovision hvad beträffande kommunalutskylder i sådant afseende är eller varder bestämdt.»

De ärendet tillhörande handlingar skola Riksdagens vederbörande utskott tillhandahållas; och Kongl. Maj:t förblifver Riksdagen med all kongl. nåd och ynnest städse välbevågen.

OSCAR.

G. F. Gilljam.

*Utdrag af protokollet öfver ekklesiastikärenden, hållet inför
Hans Maj:t Konungen i statsrådet å Stockholms slott
den 29 januari 1897.*

Närvarande:

Hans excellens herr statsministern Boström,
Hans excellens herr ministern för utrikes ärendena grefve Douglas,
Statsråden: friherre ÅKERHJELM,
WIKBLAD,
GILLJAM,
friherre RAPPE,
CHRISTERSON,
WERSÄLL,
ANNERSTEDT och
VON KRUSENSTJERNA.

14:o.

Departementschefen, statsrådet Gilljam anförde:
För försummelse att i rätt tid erlægga afgifter till presterskapet finnes ej i lag uttryckligen stadgad någon vidare påföljd utöfver sjelfva in-
drifningsåtgärden eller något berättigande för den, som indrifver dylika

utskylder, att i någon mån göra sig ersatt för det besvär och den kostnad, hvarmed hans förrättning för honom är förenad. Beträffande kommunalutskylder — med hvilka de ofvan nämnda afgifterna erbjuda många jemförelsepunkter likasom de pläga i sammanhang uppföras i debetsedel och hos restskyldig uttagas — hafva deremot stadganden i detta afseende blifvit gifna genom kongl. förordningarna angående kommunalstyrelse å landet och angående kommunalstyrelse i stad den 21 mars 1862 i hvardera förordningens 70 § i anslutning till de i dessa §§ meddelade bestämmelser rörande restlängd öfver oguldna dylika utskylder.

Berörda stadganden lyda för landet enligt kongl. kungörelsen den 29 juni 1866: »Vid indrifvandet af dessa medel eger kronofogden att såsom uppbördsprovision jemväl uttaga hos den restskyldige tre procent af det resterande beloppet», och för stad enligt kongl. kungörelsen den 8 september 1868: »Vid indrifvandet af sådana medel må derutöfver hos den restskyldige uttagas tre procent af det resterande beloppet.»

Uti underdånig skrifvelse den 9 maj 1892 har Riksdagen anført, hurusom i särskilda inom riksdagen väckta framställningar dess uppmärksamhet blifvit fästad på behovet af fullständigandet af gällande bestämmelser beträffande förhållandena vid indrifning af församlings afgifter till presterskapet äfvensom rörande fördelningen af den uppbördsprovision, som kunde ifrågakomma vid såväl dessa afgifters som egentliga kommunalutskylders indrifning.

Beträffande närmast afgifterna till presterskapet har sålunda erinrats hufvudsakligen, att 12 § af nådiga förordningen den 12 juli 1878 angående utmätning för krono- och kommunalutskylder, allmänna afgifter m. m. med dess uttryck, att för indrifning af, bland annat, ifrågavarande afgifter njute ej kronofogde, stadsfogde eller magistrat annan ersättning än den andel i stämmoböter eller andra afgifter för underlåten liqvid, som kan vara medgifven, syntes förutsätta, att särskild afgift för underlåten liqvid af sådana medel kunde, i likhet med hvad för kommunalutskylder egde rum, drabba den restskyldige, och att denna afgift skulle tillfalla vederbörande utmättningsman såsom ersättning för indrifning af dessa medel. Något stadgande derom funnes emellertid icke i kongl. förordningen den 11 juli 1862 angående allmänt ordnande af presterskapets inkomster. Denna omständighet hade gifvit anledning till olika förfaranden. Så hade å en del ställen vederbörande hållit före, att någon särskild provision icke kunde hos dem, som underlåtit att i rätt tid betala sina afgifter till presterskapet, uttagas. Å andra ställen hade ut-

mätningssmannen ansett prestlöne-medlen likställda med kommunalutskylder och för den skull påfört de restskyldige provision med tre procent å de restförda beloppen och jemte dessa uttagit den sålunda debiterade provisionen. Någon gång hade, som det uppgifvits, ifrågavarande § tillämpats på det sätt, att vid indrifning af prestutskylder, synnerligen då den verkstälts af länsman, fjerdingsman eller i stad antagen särskild utmättningsförrättare, vanlig ersättning såsom för utmätning i enskilda mål vore stadgad uttagits hos den restskyldige. Någon författning förefunnes icke, som gäfvit stöd åt utmätningssmannen, såsom ofvan nämnts, understundom påstådda rätt att påföra och uttaga provision. Billigheten syntes Riksdagen emellertid kräva, att de tjenstemän och betjente, som skulle taga befattning med indrifning af resterande afgifter till församlingens presterskap och för sådant ändamål måste på landsbygden färdas jemförelsevis långa vägsträckor, undfinge något slags godtgörelse för det besvär och de kostnader, som af sagda indrifningsåtgärder måste blifva en följd, och då vidare skattskyldig, som underlåte betala sina krono- eller kommunal-skatter, vore underkastad en särskild indrifningsavgift, syntes det vara lämpligt, att enahanda påföljd drabbade den, som underlåte betala sina prestlöne-medel. Dessa sistnämnda vore väl i sjelfva verket af enskild natur, men utmätningssgilda i likhet med hvad som gälde för krono- och kommunalutskylder. Ett stadgande om indrifningsavgift för prestlöne-medel skulle derjemte innebära i viss mån en sporre för den skattskyldige att i rätt tid afbördas sig dessa afgifter, hvilket han nu icke behöfde bemöda sig om att göra, då han visste, att utmättningsförrättaren vore förbunden hemta medlen hemma hos den restskyldige, utan att denne vore pligtig derutöfver vidkännas någon särskild utgift.

I enlighet med denna sin uppfattning och på i öfrigt anförda skäl har Riksdagen anhållit, att Eders Kongl. Maj:t ville dels låta utarbета och för Riksdagen framlägga förslag till lagbestämmelse, hvarigenom stadgades skyldighet för dem, hvilka icke inom utsatt tid inbetalt dem påförda afgifter till presterskapets aflöning, att, vid indrifningen af dessa, derutöfver gälta enahanda uppbördsprovision, som vid indrifning af oguldna kommunalutskylder vore bestämd, dels ock, derest föreskrifter ansåges nödiga rörande fördelning i vissa fall emellan särskilda tjenstemän af denna provision, äfvensom af den provision, som enligt kommunallagarne finge uppbäras, meddela sådana föreskrifter.

Genom nådig remiss har Eders Kongl. Maj:t anbefalt kammarkollegium och statskontoret att, efter vederbörandes hörande, afgifva underdånigt

utlåtande i anledning af Riksdagens berörda skrifvelse; och hafva till följd häraf till en början underdåniga yttranden i ärendet inforrats från samtliga Eders Kongl. Maj:ts befallningshafvande i länen, hvarjemte särskilda yttranden äfven inkommit från vederbörande magistrater och kronofogdar i Stockholms, Skaraborgs, Blekinge och Kalmar län samt från kronofogden i Tveta, Vista och Mo härads fögderi af Jönköpings län.

Mot Riksdagens förslag, i hvad detsamma afser skyldighet för dem, som restera för oguldna prestlönemedel, att vid indrifningen af dessa derutöfver gälda viss ersättning eller uppbördsprovision, hafva vederbörande icke haft något att erinra; och jemte det dels behofvet af en sådan lagbestämmelse vitsordats, dels ock förslag framstälts om tillägg i sådant syfte till 11 § af nådiga förordningen den 11 juli 1862 angående allmänt ordnande af presterskapets inkomster, har berörda ersättning eller provision tillika ansetts böra, såsom vid indrifning af oguldna kommunalutskylder, bestämmas till tre procent af det resterande beloppet, dervid dock af Eders Kongl. Maj:ts befallningshafvande i Örebro, Vermlands, Skaraborgs och Södermanlands län likasom ock af en del kronofogdar särskildt främhallits, hurusom med afseende å de ringa belopp, hvartill resterna å dylika medel vanligen uppginge, det syntes billigt, att den för deras indrifvande utgående afgift bestämdes till minst 10 öre, eller att härför fastsloges ett visst både minimi- och maximibelopp i likhet med hvad vid indrifning af kronoutskylder numera vore föreskrifvet genom nådiga kungörelsen den 20 maj 1887 angående stämmoböters utbytande mot viss indrifningsavgift, hvarförutom härutinnan ytterligare erinrats, hurusom med en indrifningsavgift af endast tre procent det för aflägsset boende skattskyldiga inom vidsträckta uppbördsdistrikt mången gång blefve fördelaktigare att låta deras utskylder afhemtas af vederbörande utmätningmän än att inbetala dem å uppbördsstämmorna; med afseende hvarå, och då berörda procent syntes otillräcklig för att kunna anses utgöra skälig ersättning för besväret med indrifningen eller innefatta någon sporre för den skattskyldige att i behörig tid och ordning erlægga sina utskylder, hemställan äfven gjorts af Eders Kongl. Maj:ts befallningshafvande i Östergötlands län, att tillika med omförmälda indrifningsavgift jemväl särskild utsokningskostnad finge såsom vid annan utmätning uttagas hos den restskyldige, samt af Eders Kongl. Maj:ts befallningshafvande i Norrbottens län, att afgiften i fråga för dylika utmätningar måtte fastställas till högre belopp än tre procent.

Lika med öfrige vederbörande anse äfven kammarkollegium och stats-

kontoret i nu afgifvet utlåtande det vara billigt och lämpligt, att den församlingsmedlem, som försummar att i föreskrifven tid och ordning erlægga den afgift till församlingens presterskap, som enligt grunderna i nådiga förordningen angående allmänt ordnande af presterskapets inkomster den 11 juli 1862 å honom belöper, får för denna sin försummelse samt det deraf föranledda särskilda besväret med afgiftens uttagande vidkännas enahanda ersättningsskyldighet som i fråga om kommunalutskylder, hvadan och då någon sådan skyldighet, om än å de flesta ställen tillämpad, likväl icke blifvit i lag uttryckligen föreskrifven, samt, hvad angår prestlönedel i stad, indrifningsavgiften därför rätteligen syntes böra likasom å landet tillfalla vederbörande utmätningsman, helst dylika medel icke torde vara att hänföra till stadsutskylder i egentlig mening, kollegierna, med afseende härå och med hänsyn jemväl dertill, att beträffande beloppet af den för kommunalutskylders indrivande redan fastställda afgift någon ändring härutinnan icke blifvit af Riksdagen ifrågasatt, afgifvit förslag till förändrad lydelse af 11 § 2 mom. i ofvan åberopade nådiga förordning den 11 juli 1862.

Beträffande fördelningen i vissa fall mellan särskilda tjenstemän af uppborädsprovision, torde beslut derom ej böra af Eders Kongl. Maj:t fattas förr, än frågan om dylik provisions utgående vid indrifning af resterande prestutskylder blifvit slutligen afgjord. Hvad sistnämnda fråga vidkommer, anser jag intet tvifvel böra råda derutinnan, att en dylik provision bör bestämmas, och med hufvudsakligt gillande af kollegiernas ofvanberörda förslag tillåter jag mig hemställa, att Eders Kongl. Maj:t täcktes till Riksdagen aflåta förslag derom, att 11 § 2 mom. i nådiga förordningen angående allmänt ordnande af presterskapets inkomster den 11 juli 1862 måtte erhålla följande förändrade lydelse:

»Uppbörden af de afgifter, som blifvit bestämda i penningar, verkställes senast den 1 oktober, men af de afgifter, hvilka äro bestämda i persedlar att utgå efter medelmarkegång, senast den 1 mars; kommande å alla, som inom utsatt tid sina afgifter icke inbetalt, restlängd att genast upprättas, å kyrkostämman granskas och, sedan den blifvit godkänd, tillställas vederbörande kronofogde på landet eller utmätningsman i stad, hvilka lemna omedelbar handräckning till resternas indrivande.

Vid indrivandet af dessa medel gälle i fråga om vederbörandes rätt till uppborädsprovision hvad beträffande kommunalutskylder i sådant afseende är eller varder bestämdt.»

Hvad föredragande departementschefen sålunda hemställt tacktes Hans Maj:t Konungen på tillstyrkan af statsrådets öfrige ledamöter i nåder gilla; och skulle nådig proposition till Riksdagen aflåtas af den lydelse, bilagan A till detta protokoll utvisar.

Ex protocollo:

Carl Tornérhielm.